

TO !

Lipanj, 2024./br.61

List učenika Srednje škole Bol

Razgovor sa meštire Luovron

Natjecanja

Izleti

Iz školskih zadaćnica

**Obilježili smo i Dan šarenih čarapa – Međunarodni dan sindroma Down
(21. ožujak)**

SADRŽAJ

- 3.str. Sadržaj
- 4.str. Školske novosti
- 5.str. Razgovor s Luovron
- 8.str. Natjecanja
- 13.str. Noć muzeja
- 14.str. MED Talks
- 15.str. MEETeatING
- 16.str. Dalmatinska marena
- 17.str. Dan hrvatske knjige
- 18.str. Posjet samostanu
- 19.str. Humanitarna akcija
- 20.str. Dan otvorenih vrata
- 21.str. Domska događanja
- 22.str. Domijada
- 24.str. Izleti
- 30.str. Projekti
- 32.str. Školska kuhinja
- 34.str. Na stranim jezicima
- 37.str. Iz škol. zadaćnica
- 39.str. Poezija
- 40.str. Slike
- 44.str. Profesori (popis)

Zahvaljujemo svim profesorima koji su pomogli da naš list ugleda svjetlost dana po 61. put.

Slika sa naslovnice naše učenice Matee Medved je na ovogodišnjoj Domijadi osvojila 3. mjesto. Čestitamo!

Sretni ljetni praznici!!!

Uredništvo

Ljubica Kusanović, prof.
Ana Ursić, prof.
Marino Čović, 2.a

Suradivali na listu

Tara Marjančević, 1.a
David Pivčević, 1.a
Dominik Pivčević, 1.a
Josipa Stančić, 1.a
Rita Štambuk, 1.a
Lea Marinelić, 1.b
Sebastian Gašpar, 1.c
Eva Jakšić, 2.a
Zara Jakšić, 2.a
Franko Fabijanović, 2.a

Darko Arković, 2.a
Zoran Vrandečić, 2.b
Lorena Đana, 2.c
Iva Buktenica, 3.a
Karla Klapež, 3.a
Ketrin Jerčić, 3.a
Sanda Šiljeg, 3.a
Marija Jozić, 3.b
Ena Zejnilhodžić, 3.b
Nikol Radić, 3.c
Natalija Tomaš, 4.a
Josip Glasinović, 4.a
Marjan Brešković, 4.b

1.a, 1.c, 2.a, 3.c, 4.a i 4.b

Školske novosti

Na porodiljni dopust otišla je prof. Matea (Vjeronauk). Mijenja je prof. Lorena Lalić. Na porodiljin je otišla i prof. Stjepana (Biologija), a nju pak mijenja prof. Marko Vučemilo.

Naša prof. Ankica je još na bolovanju... Želimo joj sve najbolje!!!

Dobili smo i pedagoginju Jelenu Grozdanić. Dobro nam došla!

Prof. Sinišu (Matematika) zamijenila je prof. Mirela, a nju prof. Matko!

Sudjelovali smo i na Noći muzeja u Škripu. Pripremili smo bolske tradicionalne kolače (bolske cvite, bračke medenjake, bruštolane mendule...)

Naši ugostitelji sudjelovali su na nekoliko natjecanja (Dubrovnik Royal Gourment, WorldSkills Croatia u Dubrovniku i Biseru mora u Supetru). Postigli su značajne uspjehe, bili su i Državnom natjecanju!!! Čestitamo!!!

Škola sudjeluje i u međunarodnom programu MED Talks – Voices of Mediterainen Heritage (Mediterranska prehrana).

U naša škola bila je domaćin edukacije pod nazivom „Brendiranje turističke destinacije“ - Dalmatinska marena.

Održano je i predavanje gđe Maje Duke o bogatstvu mediteranske prehrane (MEETeatING). Poseban je bio naglasak na naše otoke (Hvar i Brač) koji sudjeluju u ovom projektu.

Proslavili smo i Dan hrvatske knjige (tim povodom smo se prisjetili i Marka Marulića, Franza Kafke i Ivane Brlić Mažuranić).

Bilo je organizirano i nekoliko izleta (Skopje, Gardaland i Stari grad). Posjetili smo i Samostan u Bolu.

Tradicionalno je organizirana i humanitarna akcija „Srce za Afriku“ za pomoć Centru Otac Vjeko za izgradnju nove srednje škole.

Učenici iz našeg Doma sudjelovali su i na Regionalnoj domijadi u Splitu.

Ponovo je organiziran i Dani otvorenih vrata naše škole. Škola je sudjelovala i u Splitu na Danu otvorenih vrata Splitsko-dalmatinske županije.

Posjetili su nas i profesori i učenici iz raznih dijelova Europe u sklopu Erasmus+ projekta. Ove godine u ovom projektu sudjeluje OŠ „Vladimir Nazor“ iz Postira. Naša bivša prof. Sanja Nejašmić (sada ravnateljica postirske škole) dovela je sudionike projekta u našu školu na sastanak. Tema sastanka je „Djevojke u Europi 21. stoljeća“. Susretu je prisustvovala i naša načelnica Katarina Marčić....

RAZGOVOR S MEŠTRE LUOVRON

Čuli smo da naš mještatin meštre Luovro piše bolski rječnik zajedno sa gđom Jadrankom Nejašmić pa smo ga odlučili posjetiti i porazgovarati s njim.

Recite nam prvo nešto o svom životu i od kada se bavite drvodjelstvom?

Znači, jo son se rodi 1954. u Supetru, ali jo živem stalno na Bol. Moje ditiinjstvo ni bilo lagano, osto son bez oca kad son imo 10 godišć. Imon brata i sestru, mama je ostala soma s nami sa 39 godišć. Imali smo puno luozja (vinograda) i tako da son jo već sa 14 godišć kopo zemju, bilo je jako tješko. Slomi son se u ditiinjstvu i, kako sad stvori stojidu, jo se ne bi nikad vroti ni u ditiinjstvo, a bome ni u mladost. Mi smo imali tada 5000 luoz i jo son bi primoran

ko dite to kopat. Tek kad son imo 18 godišć, moja pokojna mama je zamolila pater Eugena (jednog svećenika iz Dominikanskog samostana) da me primidu i da naučin niki zanot tako da me *ne izi zemja*. Mama bi često plakola i govorila: „Izist će te zemja sinko, moraš ništo naučit“. I tako son jo tamo, njihovon zaslugon, u Pere Katića (koji je ko meštar raboto u njih), koji je još živ, izuču zanot i tamo son raboto do pri tri godine. Tamo son raboto ko stolar, ali i sve ča je tukalo u vinogradu, oko maslin i poljoprivrede. Jo son tamo odradi 48 godišć radnog staža.

Sad son u mirovini već dvi-tri godine... Doma imon svoju molu radionu, bavin se još uvijek darvon jer to volin. Dica su mi se školovala u vašoj skuli ko i moja žena Margita. Oboje smo Boljani, tako da je naš Vinko bi jedini u razredu (koji je imo dvo odjeljenja) kome su mama i tata bili iz Bola. Nikuor od dice sad ne živi s nami, oni su svi u Zagrebu. I moja žena Margita je u mirovini... eto život grije naprid. Vinko je naš stariji sin i on je završi glazbenu akademiju. Dosta radi, živi u Zagrebu i ni oženjen. Vodi zbor *Concordia*, to je zbor Filozofskog fakulteta u Zagrebu, svira u crikvi sv. Petra. Također vodi i jedan komorni zbor s kojim je osvajao brojne nagrade, u njemu pjevaju jako talentirana dica, niskih godina. Trenutno vodi i dječiji zbor HRT-a. Uvijek je u poslu... a najlišje je kad čovik radi ono ča voli, a to se njemu tako i dogodilo. Onda imamo kćer Ružicu, ona je u dona u Zagrebu. Imamo molu unučicu Martu, koja ima sad 7-8 misjeci. Ružica radi u jednoj privatnoj firmi, ona je magistar ekonomije. Naš mlađi sin Josip još studiro. Prvo je studiro socijalni rad i zavarši je tri godine, onda je uvidi da mu je to puno tješko i da to ni baš za njega po je promini fakultet pri 4 godine i sad studiro kineziologiju. Mislin da mu te tri godine nisu propale jer je tuote nauči volontirat, a i nauči je puno tega o životu.

Odakle ideja za rječnik, kada se rodila ta ideja s obzirom na to da se bavite drvom i da ste u mirovini?

Ovo je sad interesantno... jo son čovik koji u životu ni niti jedon libar pročito, a pišem rječnik. Ne volin čitat, ne volin pisat, ne volin gledot televiziju, ne volin ništa ča se tiče tega. Ali son sve postojeće broške rječnike pročito... pročito son ih sto putih, al ne znon za nijednu provu knjigu. Kad son jo išo u skulu, moj straiji brat je bi jako pametan i on mi je sve lektire piso, znači da jo nison skoro ni lektiru pročito. E, kako se rodila ta ideja da ja pišen rječnik? Jo son pri petnaestak godin operiro kolino i moro

son bit doma u mirovanju 6 misjeci, televiziju nison voli gledot i tako son sedi u tinelu i ispid mene je bi ovi rječnik *Bračkih čakavskih govora* ča ga je napiso profesor Šimunović. To je rječnik koji imo 80 000 riči i tu su uglavnom sakupjene riči sa cilega otoka Broča. Meni je pala na pamjet rič 'arbelo' (novogodišnji bor). Jo son išo pogledot u ti rječnik nodijuć se da ću pronoč tu rič, ali te riči ni bilo. I onda son tako pomalo, kako nison mogo rabotot ništa tih par misjeci, listo ti rječnik i nošo son sigurno jedno 800 ričih bolskih kojih nimo u temu rječniku. I jo son ti poslat ispravku doktoru Šimunoviću. Doktor Šimac mi je reko: „Ne Lovre, to je puno riječi za ispravak. Vi morate počet pisat rječnik.“ I od tega dona, pri jedno petnaest-šesnaest godišć, jo son počje sakupjat te riči, narodne izreke i kuo je čo reko... a imo puno tih stvori o Bolu. I jo dondanas imon vuode papir i olovku i kad mi ništo pode na pamjet uvijek zapišen jer bi mogo zaboravit... I tako smo započeli gospođa Jadranka Nejašmić i jo pomalo pisat, al to dugo traje. Jo son ko laik misli da će to bit varlo jednostavno, da ću jo napisat te riči i da će to stat sve u knjigu, ali ne... to će trajat još more bit dvo-tri godišća. Rabotomo po uputama Leksikografskog zavoda iz Zagreba, tako da će to bit knjiga iz koje se može ništo i naučit, to će bit prova knjiga. To grije po malo... Uglavnom rabotomo dvi ure dnevno kad možemo. To je malo zahtjevno, ali me to veseli. Nodijen se da ćemo i zavaršit knjigu kad smo je i započeli.

Na koji način sakupljate riječi za rječnik?

Onu rič ča mi pode napamjet u nekon trenu ja zapišen, provjerin da li te riči imo na primjer u hvorskim ili starogrojskim rječnicima, a ako je nema onda je zapišen. Npr. rič *kuća*, ta rič onda znači kuća, u genitivu je *kuće*, a množina je *kūć*, znači takvih je riči jako, jako puno. Znači svaka rič koja se govori u Bolu će bit u rječniku.

Jo nison uči te naglaske riči, nego je meni to u ušima i jo to jednostavno čujen.

Čime se još bavite uz drvodjelstvo?

Jo son sad u mirovini. Znači, jo son odraboto u samostan cili svoj radni vik, 48 godišć radnog staža. I jo sad imon moju molu radionu i uvik ništo raboton. Sad raboton ništo za sebe, a cili svoj život son raboto drugima. Nimon ni luozja ni maslin, jer nison to imo kad usodit, al imon vartol, imon veliki vartol po se bavin zemjon. Ne mogu jo bez zemje, kopo son je 25 godišć. Znači, uz ovu radionu imon i ti vartol i bavin se s tin i tako mi grijedu doni.

I za kraj, ako nam možete reći par poslovice ili riječi koje će biti u knjizi?

E sad... Imon hi čak oko 500-600... Evo par primjera:

„Čaje puno slono ni ni maški drogo.“

„Ko muči, dvi uči.“

Od riči imon na primjer rič *kanota* ča hoće reć *završetak* (nami je sad *kanota* > mi

smo zavaršili) ili rič *štravijeder* ča hoće reć *zločest* (pun je *štravijedri* > on je *zločest*)...

Jo ću isto napisat i slikovni rječnik... to će isto bit interesantno. Danas malo kuo zno da matika imo dvonajest dilih. Kad vidite matiku onda imote daržalo darveno i ono ča je željezno sa čin se kopo. A tuot imo: uši, vrot, pera ili krila, puntu, ploču i nožice. A na ono daržalo, to mi još rećemo i toporišće, imo: broda, pijeta, propuor, kin i rebatina. Eto i to ne zno nikor. U temu će rječniku sve to bit nacrtano i napisoni djelovi.

Bit će tu i ča je niko smišno reko. Imo ovi naš Pjerin, ča je bi gastarbajter, on je duošo iz Njemačke sa Ford Mustanguon, i onda mu je jedon Boljanin reko: „Ča se ti praviš s tin, kad si ga uzje u Monte Carlu.“ A misli je reć da je iznajmi auto u rent-a-caru.

Nadam se da će bit zanimljiva knjiga kad se ti posol završi.

Meštar Lovro nas je i 2018. g. za Noć muzeja koja je bila posvećena sportu upoznao sa jednom igrom koja je danas skoro zaboravljena, a zvala se PILJKI, a nona mu je rekla da su je oni zvali PIKE PAKE. Evo kako se igrala:

- jedan bi igrač prosuo 6 kamenčića po stolu, uzimao jedan i bacao u zrak, dok je kamenčić bio u zraku igrač bi skupljao ove sa stola i hvatao ovaj bačeni
- to je ponavljao dok ne bi pokupio svih 5 kamenčića
- ako bi mu bačeni kamenčić pao na stol dok je skupljao ove sa stola, igra je za njega bila gotova
- suigrač bi pokupio sve kamenčiće, ponovo ih bacao po stolu i započinjao novu igru
- pobjednik bi bio onaj koji bi u manje pokušaja pokupio sve kamenčiće sa stola

(broj igrača je bio neograničen).

Karla Klapež i Iva Buktenica, 3.a

Dubrovnik Royal Gourmet

Prvi festival gastronomije i međunarodno natjecanje Dubrovnik Royal Gourmet održao se u Dubrovniku od 06. 02. do 10. 02. 2024. godine. Na njemu su učestvovala učenice 3.b razreda Ena Zejnilhodžić i Marija Jozić u pratnji mentorice prof. Vesne Kovačević. Natjecanje je održano u Royal Princess hotelu, a glavni organizator je ŠKMER (Šefovi kuhinja mediteranskih i europskih regija).

Natjecali su se bartenderi, barmeni, chefovi, konobari, restorani i dr. Osim natjecanja, održavale su se i edukacije o prigrutovljavanju različitih vrsta jela i slastica, te odabir pravog vina uz iste, i edukacije o koktelima, koje su bile osobito zanimljive.

U prvoj kategoriji, prepoznavanje 10 alkoholnih pića po mirisu i slaganje 8 oblika od platnenih ubrusa, u kojoj su se natjecale Marija i Ena, Marija je osvojila zlatnu medalju, a Ena srebrnu medalju.

U drugoj kategoriji, dugo piće (long drink), Ena je osvojila zlatnu medalju sa koktelom *Emerald*, a Marija brončanu medalju s koktelom *Red Dream*.

Nagradu za najboljeg juniora na Dubrovnik Royal Gourmetu dobila je naša učenica Ena Zejnilhodžić.

Marija Jozić, 3.b

Regionalno natjecanje WorldSkills Croatia u Dubrovniku

Regionalno natjecanje strukovnih škola, WorldSkills Croatia, održano je od 12. do 14. 03. na više lokaliteta u Hrvatskoj: Zagreb, Vinkovci, Dubrovnik i Crikvenica. U disciplini Turistička destinacija natjecala se naša učenica Ena Zejnilhodžić, i to u Dubrovniku. Tamo se natjecanje održavalo u Turističkoj i ugostiteljskoj školi Dubrovnik. Uz Enu je bila mentorica prof. Ivana Radolfi.

Natjecanje je bilo razdvojeno u dva modula, tj. dva zadatka: Predstavljanje određenog oblika turizma na stranom jeziku te Kreiranje promotivne objave na društvenoj mreži.

„Moduli su bili poprilično zanimljivi i zadaci su davali prostora za kreativnost.“ – Ena.

Ena je za svoj trud osvojila 37 od 40 bodova te je bila na drugom mjestu. Ta pozicija joj je osigurala odlazak na Državno natjecanje u Zagrebu koje se održava u svibnju. Želimo joj puno sreće!

Ena Zejnilhodžić, 3.b

WorldSkills Croatia 2024.

I ove godine, po peti put, organiziran je WorldSkills Croatia 2024., natjecanje srednjih strukovnih škola u periodu od 13. do 15. 05. na Zagrebačkom velesajmu. Na Državnom natjecanju sudjelovali su učenici iz cijele Hrvatske, podijeljeni na 42 discipline. Iz naše škole natjecala se Ena Zejnilhodžić u disciplini Turistička destinacija, u pratnji svoje mentorice prof. Ivane Radolfi i osvojila je 6. mjesto.

Dan 1.

U Zagreb smo došli u večernjim satima autobusom te se smjestili u hotel Novi Zagreb u blizini Velesajma.

Dan 2.

Ujutro smo došli na registraciju na Velesajam te nakon upoznavanja sa kolegama i natjecateljima otišli na organizirani ručak. Nakon ručka natjecala

sam se u Kreiranju turističke ture u trajanju od 60 minuta.

Nakon modula smo prisustvovali svečanom otvorenju natjecanja te smo se upoznali i sa svim natjecateljskim disciplinama.

Dan 3.

Treći dan je bio najkompleksniji i najvažniji od sva tri dana natjecanja. Ovaj dan sam imala tri discipline jednu za drugom te je sve skupa zahtijevalo moj potpuni fokus cijeli dan.

Ujutro smo pri dolasku imali modul Komunikacija putem društvenih mreža te sam kreirala objavu na Instagramu o Popularizaciji vinske ceste Kutjevo.

Odmah nakon završetka kreiranja objava smo imali modul Nastup na turističkoj manifestaciji gdje sam složila štand sa svim materijalima koje mi je obezbjedila Turistička Zajednica općine Bol, Galerija Branislav Dešković, Knjižnica Bola, Galerija malih formata, Vinarija Stina, OPG Babić te S778 craft Gin. Štand je predstavljao Bol, a u razgovoru s Povjerenstvom sam i predstavila Bol kao destinaciju koja je savršena za odmor i ljeti i zimi.

Pri završetku modula, otišla sam na ručak s drugim natjecateljima te smo se zabavili kroz razgovor te se družili sve do idućeg modula. Posljednji modul ovog dana je bilo Kreiranje prezentacije

specifičnog oblika turizma na stranom jeziku, dok su svi drugi moduli bili na hrvatskom jeziku.

Nakon modula smo se vratili u hotel.

Dan 4.

Ujutro smo imali posljednji modul ovogodišnjeg državnog natjecanja WorldSkills – Kreiranje ponude po aktivnim trendovima na turističkom tržištu. Nakon razgovora s klijentom smo kreirali određenu ponudu te ju poslali povjerenstvu.

Nakon ručka smo doznali finalne rezultate. Bila sam šesta od 12 natjecatelja.

Dan 5.

Ujutro smo krenuli autobusom za Split te sam u večernjim satima bila doma sretna i umorna.

Ena Zejnilhodžić, 3.b

Čestitamo Eni i njenoj mentorici!!!

Međunarodno natjecanje Biser Mora u Supetru

Ove godine je održan 19. po redu Biser Mora, te je na Braču u Supetru kao i svake godine okupio šefove, kuhare i konobare diljem regije, od Slovenije pa sve do Crne Gore i Turske. Natjecanje je organizirao ŠKMER (Šefovi kuhinja mediteranskih i europskih regija) od 19. do 22. 03. Od naših učenica na natjecanju su se okušale Ena Zejnilhodžić i Marija Jozić, te su osim novih znanja i iskustava odnijele i nagrade. Za natjecanje ih je pripremila prof. Vesna Kovačević, a u pratnji im je bila prof. Antonela Bošković.

U prvoj kategoriji Pripreme Tatar bifteka djevojke su sljubile Stina vino Plavac Mali i Plavac Mali Majstor te su u biftek dodale i Brački varenik. U drugoj kategoriji slaganja ubrusa i prepoznavanja alkohola po mirisu natjecateljice su uspješno složile 8 oblika od platnenih ubrusa i prepoznale dio alkoholnih pića po mirisu.

Za svoj rad i trud su odnijele tri bronce i jedno srebro. Marija je za tatar biftek dobila brončanu, a za salvete srebrnu medalju. Ena je za obje kategorije osvojila brončane medalje.

„Bilo mi je vrlo drago učestvovati i okušati se u nečemu što prije nisam radila.“ – Ena.

Ena Zejnilhodžić, 3.b

NOĆ MUZEJA

Hrvatsko muzejsko društvo, u suradnji s brojnim hrvatskim muzejima i drugim baštinskim, znanstvenim i obrazovnim institucijama, ove godine je 19. put organiziralo manifestaciju Noć muzeja u petak, 26. siječnja. Tema ove Noći muzeja bila je Muzeji i nova publika.

Ovogodišnji program te manifestacije na Braču održao se u najstarijem otočnom naselju Škripu. Muzej otoka Brača bio je mjesto druženja i zabave uz glazbeni program puhačkog orkestra BRAssČUTA iz Pučišća, ženske vatrogasne klape „Alegrija“ iz Supetra, a moglo se i zaplesati uz B-BAND Acoustic.

Svojim proizvodima predstavile su se učeničke zadruge Osnovne škole Vladimira Nazora iz Postira, Srednje škole Brač iz Supetra i Srednje škole Bol iz Bola. To je također bila prilika za promicanje mediteranske prehrane. Učenici iz Postira prezentirali su bruštulane mendule, voćnu salatu i arncine napravljene od naranči koje sami uzgajaju u svojoj školi. Srednja škola Brač predstavila se svojom šalšom iz nagrađenog školskog projekta koja je napravljena od mediteranskih sastojaka po tradicionalnom receptu naših noni. Učenici Srednje škole Bol predstavili su se svojim proizvodima koje najbolje mogu opisati riječi tradicija, lokalno i autohtono. Bilo je tu tradicionalnih kolača (bolski cviti, brački medenjaci, bruštulane miendule i orisi...) i slanih zalogaja (štapići s mišancom, pita s mediteranskim povrćem, komiška pogača...). Posjetitelji su najviše interesa pokazali za naše koktele s levandom i motarom. Bilo je jako lijepo vidjeti mlade ljude i njihove učitelje kako svojim aktivnostima promiču kulturnu baštinu otoka Brača i mediteransku prehranu.

Napominjemo da je Otok Brač dio amblematske zajednice Republike Hrvatske koja je na UNESCO-vom popisu nematerijalne kulturne baštine.

Zara Jakšić, 2.a

MED Talks – Voices of Mediterranean Heritage

MED Talks – Voices of Mediterranean Heritage je serija live – streaming intervjuja sa stručnjacima za mediteransku prehranu koji dolaze iz svih amblematskih zajednica mediteranske prehrane. Mediteranska prehrana je izuzetno zdrava te je značajan kulturološki element našeg podneblja, a od 2013. je UNESCO-vo nematerijalno dobro. Ova inicijativa ima za cilj promicati širenje i zaštitu te UNESCO-ve nematerijalne baštine koju Hrvatska dijeli s Ciprom, Portugalom, Španjolskom, Italijom, Grčkom i Marokom.

U srednjoj školi Bol je 27. veljače održan prvi u nizu intervjuja koji je organizirala naša profesorica Ada Seferagić, ujedno i koordinatorica za mediteransku prehranu otoka Brača. Ponosni smo što je odlučeno da Hrvatska prva izlaže, a pogotovo što je izabrana Srednja škola Bol da predstavlja Hrvatsku. Profesorica Rovena Trivanović s učenicima 4. a razreda je dobila zadatak da predstavi projekte i aktivnosti Srednje škole Bol koji promoviraju mediteransku prehranu, kulturnu baštinu otoka Brača, koji je skupa s otokom Hvarom važna amblematska zajednica – predstavnic Mediterana. Phoebe Mia Zlatar je vodila intervju. Napominjem da se ovdje ne radi samo o hrani već o obrazovanju, tradiciji, održivosti i pričama koje nas povezuju s našim korijenima. Zato vas pozivamo da budete dio ovih razgovora, učite od stručnjaka i nadahnете se da integrirate mediteransku prehranu u svoj život, povećate globalnu svijest o mediteranskom načinu života, pokazujući njegovu važnost ne samo za ljudsko zdravlje već i za održivost okoliša i gospodarski razvoj.

Doprinesite trenutnim izazovima: odgovorite na potrebe društvenog konteksta gdje zdravlje, okoliš i održivi razvoj predstavljaju neosporne prioritete.

4.a

MEETeatING Mediterranean Bol

Učenici Srednje škole Bol sudjelovali su na predavanju u sklopu projekta MEETeatING Mediterranean Bol. Gospođa Maja Duka iz Udruge IMENA održala je zanimljivo predavanje o važnosti otoka Brača i Hvara u ovom projektu i o bogatstvu mediteranske prehrane kao zaštićenog nematerijalnog dobra svjetske baštine od strane UNESCO-a.

Projekt MEETeatING Mediterranean Bol postao je prepoznatljiv po povezivanju različitih kultura i obogaćivanju naše lokalne zajednice. Bol je prošle godine predstavio tradiciju i kulinarske običaje Maroka, a godinu prije Portugala.

Predavanje je bilo edukativno i zanimljivo. Učenici su na kraju predavanja dobili zadatak te su na papiriće morali napisati što to *Mediteran* znači za njih. Kasnije su se papirići izvlačili, a najsretniji učenici nagrađeni su majicama s logotipom projekta.

Ovim putem zahvaljujemo se gospođi Duki koja kroz ovakva predavanja potiče mlade ljude da razmišljaju o važnosti očuvanja tradicije, kulture i okoliša našeg Mediterana.

2.a

DALMATINSKA MARENDA

U organizaciji TZ SDŽ, ŠKMER-a (Šefova kuhinja mediteranskih i europskih regija), TZ općine Bol i Srednje škole Bol 25. travnja održana je vrlo zanimljiva edukacija i master class u sklopu projekta Dalmatinska marena pod zajedničkim nazivom Brendiranje turističkih destinacija kao cjelogodišnjih ili sezonskih gourmet destinacija. Srednja škola Bol je bila domaćin spomenutog događaja.

Teorijski dio edukacije održali su Alma Harašić Bremec i Ive Cvitanić koji su prisutnima na jako zanimljiv način približili prepoznatljivosti i posebnosti dalmatinske marende i upoznali ih s modalitetima promocije gourmet destinacije te im ukazali na potencijal uključivanja brendirane gourmet ponude u programe manifestacija. Master class su održali poznati chef Željko Neven Bremec i pobjednik ovogodišnjeg Bisera mora Petar Vlak. Pripremili su tradicionalnu dalmatinsku spizu: janjetinu s bižima, pečenu tunu s verzotom i kaparima, frigane kozice, domaći kruh i rožatu. Sve se, naravno, moglo degustirati, ali je teško bilo odlučiti koje je jelo najukusnije.

Ovo je bilo jedno vrlo vrijedno iskustvo za sve koji su sudjelovali na ovoj edukaciji, pogotovo za naše učenike. Veseli nas što ovo neće biti zadnje druženje ovakve vrste jer nam je direktor TZO Bol najavio održavanje još ovakvih radionica namijenjenih iznajmljivačima, vlasnicima ugostiteljskih objekata, hotelijerima, predstavnicima OPG-ova, kuharima, konobarima, učenicima, nastavnicima i svim zainteresiranim kako bi zajednički kreirali autohtoni i održivi proizvod.

4.a

DAN HRVATSKE KNJIGE

I ove smo godine obilježili 22. travnja - Dan hrvatske knjige u našoj školi. Posjetila nas je naša knjižničarka Irma Bezmalinović iz Općinske knjižnice HRVATSKA ČITAONICA. Ona je pripremila kviz na temu „Od Judite do Preobražaja“ za maturante (IV. a razred).

Kviz je održan na satu Hrvatskog jezika. IV. a razred je bio podijeljen u 4 ekipe. Pobjednici u kviz natjecanju su Toni Radić, Josip Glasinović i Ivo Petrić. Svaki član pobjedničke ekipe nagrađen je knjigom hrvatskog autora. Nakon kviza prof. Ljubica Kusanović održala je i kratko predavanje o značaju ovog datuma za našu književnost.

Ovaj datum je uzet za obilježavanje hrvatske knjige zato jer je toga dana Marko Marulić 1501. g. završio svoju „Juditu“. Ove se godine obilježava i 100 godina od smrti Franza Kafke (njegov „Preobražaj“ je djelo iz lektire za 4. razred) i 150 godina od rođenja Ivane Brlić Mažuranić (a tko nije pročitao njene „Priče iz davnine“ i „Šegrta Hlapića“!).

23. travnja obilježava se i Svjetski dan knjige i autorskih prava. Tog dana su daleke 1616 .g. umrli Miguel de Cervantes i William Shakespeare. Tog dana se obilježava i NOĆ KNJIGE.

Ova godina je proglašena i GODINOM MARKA MARULIĆA (500 godina je prošlo od njegove smrti).

Josip Glasinović, 4.a

Posjet Dominikanskom samostanu

Prvi razred Opće gimnazije bio je 3. svibnja u posjet Dominikanskom samostanu u Bolu. Posjet je organizirala prof. Ljubica povodom Dana hrvatske knjige, a i na satu hrvatskog jezika smo učili o počecima pismenosti kod Hrvata, a u samostanskom muzeju se čuva jedna inkunabula (knjiga tiskana prije 1500.g.). Samostan je osnovan 1474.g.

Naš vodič u razgledavanju je bio padre Ivo Plenković koji već dugi niz godina i živi u samostanu.

Evo nekoliko naših dojmova!

„Dojmila me se oltarna pala *Bogorodica sa svecima* Jacopa Tintoretta (16.st.), kao i niz slika na stropu ispod pjevališta Tripe Kokolje (17. st.). Samostanski muzej čuva bogatu zbirku pretpovijesnih izložaka, kolekciju misnog ruha, inkunabulu...“

Tara

„Samostan u Bolu predstavlja izvanredan spoj povijesti, umjetnosti i duhovnosti. Svidio mi se njegov mirni vrt i bogato ukrašena crkva koja pruža osjećaj unutarnjeg mira i duhovne ispunjenosti.“

Alani

„Ovaj je samostan/muzej prepun povijesti... posebno su mi zanimljive bile kovanice iz različitih perioda, ostaci kostiju svetaca... ovaj samostan još nije doživio popularnost koju zaslužuje...“

David
1.a

HUMANITARNA AKCIJA

Humanitarna udruga „Srce za Afriku“ osnovana je kako bi se putem nje prikupljale donacije za pomoć Centru Otac Vjeko, za izgradnju nove srednje škole u župi Kivumu, odnosno za sve buduće projekte koji će se raditi u ovoj misiji u kojoj djeluje fra Ivica Perić. Kako to inače biva pomaže se i minimalnim donacijama. O tome svjedoči i primjer da, zahvaljujući dobroj organiziranosti i velikom vrtu koji fratri svakodnevno obrađuju, fra Ivica dijete u školi nahrani dnevno već za 2,50 kuna.

S velikim veseljem saznajemo da se kroz Centar otac Vjeko približno 3000 mladih školovalo i obučilo u zanatima koji im znače život i opstanak. To znači da 3000 obitelji sada nema straha od gladi. Stoga udruga i naš veliki prijatelj franjevac Ivica Perić kreću ispočetka u Zambiji.

Naša škola se priključila akciji prije skoro 10 godina i kroz razne aktivnosti pomaže rad udruge "Srce za Afriku" posebice u vrijeme Korizme. Naši učenici vrijedno i nesebično i svoje slobodno vrijeme provode u školskom kabinetu i s nastavnicama Olgom i Marijanom pripremaju tradicionalne bračke, slavonske, zagorske i ine slastice i na radost naših stanovnika ih prodaju u mjestu. Sav prihod se uplaćuje za Centar otac Vjeko.

Hvala svima na donaciji!

1.c i 3.c

Dan otvorenih vrata

Dana 16. svibnja 2024. godine, Srednja škola Bol organizirala je Dan otvorenih vrata za učenike osmih razreda s otoka Brača. Posjetili su nas osmaši iz Bola, Selaca i Pučišća.

Osmaši su na početku druženja obišli školu i učenički dom u pratnji prof. Frančeske Mladinić i psihologinje Antonele Bošković. Nakon obilaska ravnateljica Lucija pozdravila je goste i ukratko ih upoznala sa našom školom. Naši učenici, Ketrin Jerčić i Zoran Vrandečić, odrecitali su po jednu svoju pjesmu na svom dijelektu. Učenici Lea Marinelić i Marko Braškić podijelili su s gostima svoje dojmove o školi i domu.

Školske programe predstavile su prof. Ada Seferagić i Marijana Marić, učenički radove prof. Ines kraljević, a uz pratnju prof. Lea Vrandečića obišli su i informatički kabinet. Psihologinja Antonela Bošković pripremila je raznovrsne igre (mozgalice), a pedagoginja Jelena Grozdanić zanimljiv kviz.

Gosti su promatrali i pripremu bezalkoholnih koktela koju su demonstrirali učenici smjera THK. Osim toga, naši učenici kuhari i njihovi profesori (Olga Vladilo, Vesna Kovačević i Marijana Marić) pripremili su raznovrsnu i ukusnu hranu, doprinoseći ugodnoj atmosferi što je program učinilo još posebnijim.

Ketrin Jerčić, 3.a

Učenički dom Srednje Škole Bol

Naš mali Učenički dom ove godine broji nešto manje učenika nego što smo navikli, sveukupno 23. Uz povremene sitne sanacije prostora i spavaonica, ove godine imali smo i nekoliko zamjena odgajatelja. Tako smo se oprostili od naše odgajateljice pripravnice Petre Jurić, koja je daljnje zaposlenje pronašla u UD Split. Dok je odgajateljica Maja Matulić bila na porodiljnom dopustu, zamjenu smo pronašli u njenom suprugu, prof. Nikoli Matuliću. Njegova dežurstva obilježili su FIFA turniri, pečenje palačinki, veselje, pokoja suza i bijes.

Od stalnih aktivnosti u domu ove godine je izostao tradicionalni kviz prof. Denija Bjelobradića zbog malog broja učenika i nedostatka interesa. Nekoliko učenika gotovo cijelu godinu dva puta u tjedno igra zahtjevnu stratešku igru Game of Thrones – The Board Game. Igra je zanimljiv spoj

Rizika i Catana, te ovim putem pozivamo zainteresirane učenike iz Bola da nam se pridruže nedjeljom i utorkom popodne.

U svakodnevnom životu učenika ne izostaju ni sve ostale društvene igre, kao ni šah, stolni tenis, odbojka, košarka i nogomet. Nekolicina učenika amaterski se bavi fotografijom, neki crtaju, pišu pjesme...

3.c

46. regionalna domijada u Splitu

U subotu, 27.04.2024. učenici doma Srednje škole Bol otišli su u Split na 46. regionalnu domijadu iz područja kulture i sporta. Domijada je prvotno zamišljena da se održi u Dubrovniku, ali zbog niza nesretnih okolnosti u organizaciji, događaj je u zadnji čas prebačen u Split.

Natjecanja iz sportskih kategorija održala su se u UD Split, a sudionici u kategorijama iz kulture odmjerili snage u novosagrađenoj OŠ Žnjan – Pazdigrad.

KULTURA

Pod vodstvom odgajateljice Ines Kraljević sedmero naših učenika predstavilo je svoje fotografije i recitaciju. U kategoriji fotografija natjecali su se: Matea Medved, Ljubica Štefulinec, Josip Balog, Nikol Radić i Sebastian Gašpar. U kategoriji recitacija natjecala se Lorena Đana. Učenica Iva Pavlić bila je član učeničkog žirija.

Matea Medved osvojila je treće mjesto iz fotografije dok je Lorena Đana osvojila drugo mjesto iz recitacije.

SPORT

Pod vodstvom odgajateljice Maje Matulić šestero naših učenika predstavilo je umijeće u šahu i stolnom tenisu. Odjel sporta se održavao u Učeničkom domu Split. Sa velikim trudom u šahu su osvojili četvrto mjesto, a u stolnom tenisu su osvojili peto mjesto. U kategoriji šah natjecali su se Marko Braškić, Igor Kovačić, Noel Barbić i Petar Antunović. U kategoriji stolni tenis natjecali su se Danijel Pavlović, Marko Mihić i Marko Braškić.

Nikol Radić, 3.c

Izlet u Skopje

Nakon što smo proveli 7 nezaboravnih dana u Španjolskoj na ekskurziji, odlučili smo da još jednom provedemo nekoliko dana zajedno na nekom putovanju. Razrednica 4.b Vesna Kovačević i razrednik 4.a Leo Vrandečić su nam to i omogućili. Organizirali su kratko i slatko putovanje u prijestolnicu Sjeverne Makedonije, Skoplje. Zajedno sa su nama išli i prof. Linda Juras i prof. Karmen Jakšić.

Naša avantura je započela u četvrtak kad smo krenuli sa Brača za Split. Planirano vrijeme dolaska u hotel je bilo oko ponoći, no imali smo malih „nezgoda“ sa avionima pa smo kasnili... Čim smo stigli, otišli smo na spavanje jer nas je sutra čekao dug dan.

Nakon doručka krenuli smo u lagano razgledavanje grada. Prof. Vesna je bila naša vodička i svi smo se složili da je možda pogriješila profesiju. Nakon što smo prošli cijeli grad otišli smo na ručak i isprobali makedonski specijalitet „Gravče na tavče“. Nastavili smo laganu šetnju do tvrđave sa koje smo imali pogled na cijeli grad. Ostatak popodneva smo imali slobodno vrijeme za kavu i shopping, a navečer smo otišli u klub te smo imali priliku slušati poznatu srpsku pjevačicu Barbaru Bobak.

Subota nam je bila rezervirana za uživanje u prirodi na jezeru Matka (proglašen je spomenikom prirode) koje se nalazi malo izvan samog grada. Prošetali smo se šetnicom uz jezero, vozili smo se u brodovima, a neki su se čak i provozali u kajacima. Iznenadila nas

je ljepota. Vrativši se u grad, prošetali centrom, popili kavu ispred poznate fontane na kojoj se nalazi spomenik „Ratnik na konju“ posvećen velikom Aleksandru Makedonskom. Za kraj

dana i zadnji dan u Skopju odlučili smo otići svi zajedno na večeru i uživati u tamburašima koji su samo za nas pjevali dalmatinske pjesme.

U nedjelju smo imali slobodno jutro. Neki su to vrijeme iskoristili za spavanje (koje nam je svima bilo itekako potrebno), a neki su ipak otišli učiniti „đir“ po gradu. Povratak kući nam se ponovo malo zakomplicirao (kasnio avion pa smo zakasnili na trajekt za Bračje), ali smo zato uživali u Splitu...oko 02:00 sata smo svi sretno stigli našim kućama.

I tako je završilo naše putovanje u Skopje koje nam je svima pomoglo da se malo odmorimo od škole i stresa za maturu. Mogu reći da smo svi „napunili baterije“ te da smo se baš zabavili. Ovim putem želimo se zahvaliti našim profesorima koji su nam to sve i omogućili!

Natalija Tomaš, 4.a

Izlet u Gardaland

Putovanje u Gardaland bilo je nezaboravno iskustvo. Krenuli smo u četvrtak u 23:45 sati iz trajektne luke u Splitu, spremni za dug put autobusom. Putovali smo cijelu noć, uz par stajanja za odmor. U Veneciju smo stigli oko 8 sati ujutro. Nakon što smo se osvježili, započeli smo turu s vodičem koja je trajala sat vremena, a zatim smo imali čak četiri slobodna sata za istraživanje Venecije. Čim smo se iskricali iz broda i došli u Veneciju počela je padati kiša. Srećom, nije dugo padalo i poslije je izašlo sunce.

Venecija je poznata po svojoj arhitekturi, kanalima i bogatom kulturnom baštinom. Tijekom našeg slobodnog vremena prošetali smo kroz uske uličice, posjetili Trg sv. Marka, uplovili u gondolu te obišli Duždevu palaču i most Rialto. Neki od nas su popili i skupu kavu na Markovom trgu.

Nakon Venecije krenuli smo prema malom gradiću Sirmione. Sirmione nas je očarao svojom slikovitošću i bogatom poviješću. Prošetali smo starim gradom, posjetili Grotte di Catullo, antičku rimsku vilu, te promatrali patke i labudove u jezeru Garda. Sirmione je također poznat po sladoledu. Gdje god da se okreneš vidjet ćeš slastičarnu. Kada kupuješ sladoled ne plaćaš kuglice sladoleda, nego veličinu korneta. O kornetu ovisi koliko ćeš kuglica dobiti, a ako želiš, možeš dodati koliko god kuglica još hoćeš uz dodatno plaćanje

Nakon obilaska grada Sirmione otišli smo u naš hotel. U hotelu smo večerali i prespavali. Sljedećeg jutra, u subotu, krenuli smo u Gardaland... Gardaland je raj za ljubitelje zabave, s mnoštvom atrakcija za sve uzraste. Proveli smo cijeli dan istražujući park, uživajući u adrenalinskim vožnjama i šarenim predstavama.

Nakon napornog, ali izuzetno zabavnog dana u Gardalandu, vratili smo se u hotel gdje smo opet večerali i udobno zaspali. U nedjelju ujutro odjavili smo se iz hotela i krenuli prema Veroni. Verona je grad poznat po svojoj ljubavnoj priči Romea i Julije, ali i po prekrasnoj arhitekturi, uključujući rimski amfiteatar, Piazza delle Erbe i Piazza dei Signori.

Nakon kratkog ali zanimljivog obilaska Verone, krenuli smo natrag prema Hrvatskoj. Bus je vozio malo brže kako bismo stigli na trajekt u 9 sati. Kada smo stigli u Supetar, dočekali su nas roditelji i svatko je krenuo svojoj kući.

Ovaj izlet u Italiju bio je pun nezaboravnih trenutaka, smijeha i novih iskustava. Uživali smo u bogatoj kulturi i gastronomiji te se opustili u zabavnom parku.

Eva Jakšić, 2.a

Izlet u Stari grad

U petak, 31. svibnja, naša je škola organizirala izlet na Hvar u Stari grad. Ugovoreni polazak bio je u 8 sati brodom „Frane“, ali zbog problema sa dolaskom naših đaka putnika krenuli smo oko 9 sati. Ali to nije sve, naš prof. Matulić „odlučio“ je zakasniti pa smo se vraćali po njega. Vožnja do Starog grada trajala je oko sat vremena.

Čim smo stigli u Stari grad otišli smo posjetiti ljetnikovac Petra Hektorovića. Hektorović je poznati pisac iz doba renesanse, a najpoznatije njegovo djelo je putopis „Ribanje i ribarsko prigovaranje“. To putovanje od Starog grada do uvale Nečujam na Šolti poduzeo je kako bi se odmorio od gradnje i uređenja ljetnikovca Tvrđalj. Pratili su ga dva ribara i sin jednog od njih. Ribari su na tom putovanju pjevali narodne pjesme koje je Hektorović zapisao.

Bilo je dosta i slobodnog vremena koje smo proveli šetajući mjestom i uživajući...

Na povratku smo naišli na jako nezgodnu situaciju. Na grupu biciklista koji su s nama došli u Stari grad srušio se mali sportski avin negdje na Starogradskom polju. Bilo je nekoliko što lakše, a što teže ozlijeđenih. Ta tužna vijest je pokvarila naš lijepi izlet, ali sretni smo jer nije bilo teže ozlijeđenih.

2.a

ZMAJEVA ŠPILJA

Učenički Dom Bol rado se odazvao pozivu Turističke zajednice Bol, pa je tako vesela učenička osmorka, u pratnji odgajateljice i nastavnice Ines Kraljević, odlučila prekrasno subotnje jutro iskoristiti za posjet Zmajevoj špilji. Uživali smo u priči našeg vodiča gospodina Kojdića, koji nas je upoznao s dijelom bogate povijesti našeg otoka.

Penjući se od Murvice do špilje, saznali smo o povijesnim i ekonomskim razlozima nastanka Murvice, povijesti Zmajeve špilje... Dio koji nas je najviše zainteresirao je bio onaj o mitologiji starih Slavena, njihovom stablu života i vječnoj borbi Peruna i Velesa, dobra i zla. U samoj špilji zadržali smo se više od sat vremena, tako da je bilo vremena i za odmor i nastavak priče našeg vodiča.

Ovim putem se zahvaljujemo TZ Bol na predivnom izletu, gospodinu Kojdiću na nezaboravnom vođenju te DVD-u Bol koji su osigurali prijevoz do Murvice. Veselimo se sljedećem izletu TZ-a.

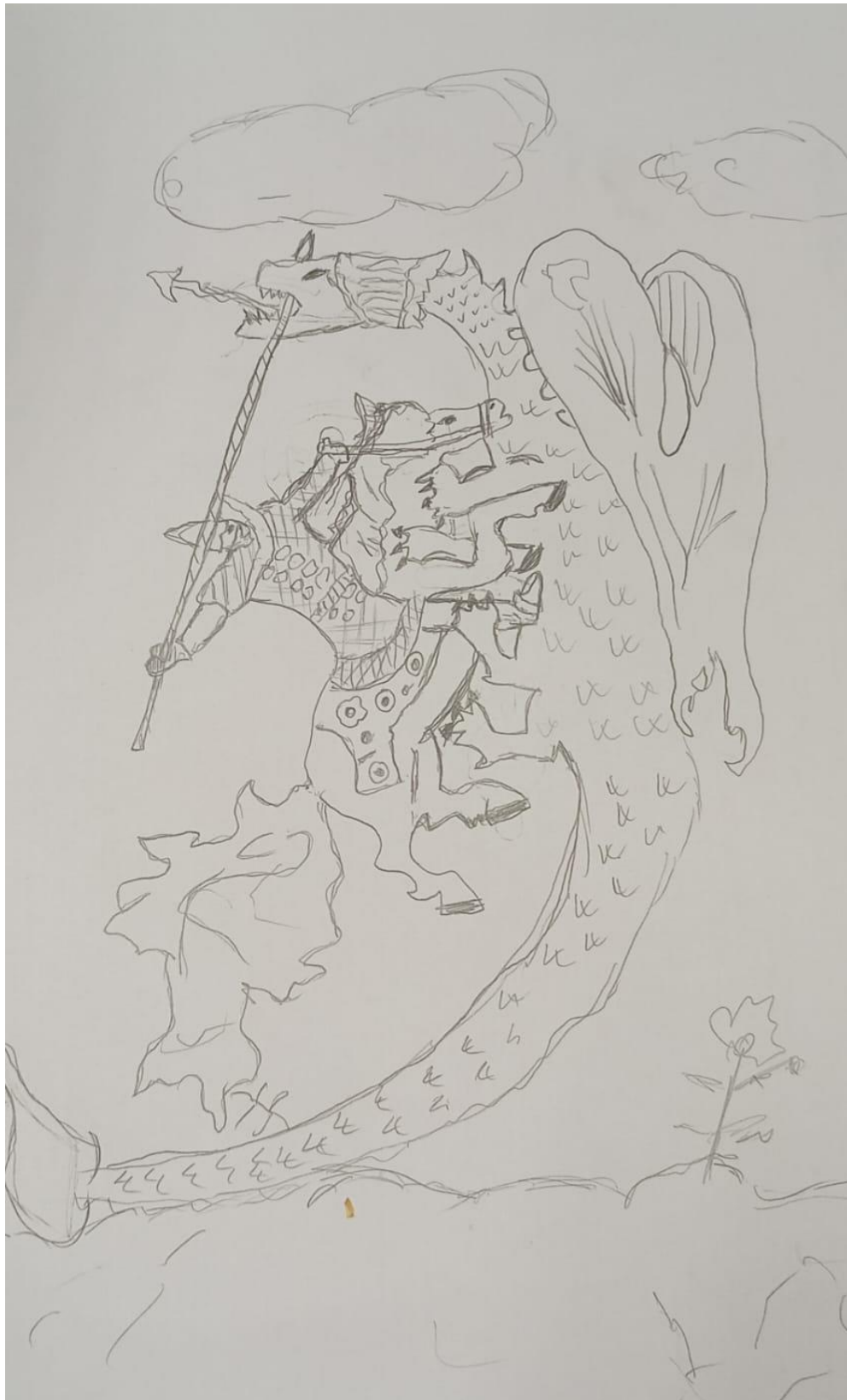

„Nadasve prekrasan izlet.“ – Petar, 2.c

„Zmajevu špilju možemo opisati kao mistično utočište ispunjeno legendama i tajnama. Jako mi se svidio ambijent i tajanstvenost. Volila bih ponovit to iskustvo. Vodič se potrudio i to se osjetilo, na predivan način je govorio o povijesti svog otoka.“ Đana, 2.c

Lorena Đana, 2.c

Perun ubija Velesa / Sv. Jure ubija Zmaja

Sebastian Gašpar, 1.c

Projekti Udruge Ambidekster: Najjači stav i KIS - Kultura izgradnje sigurnosti i nenasilja među mladima

Predavanja i radionice uvelike su obilježile drugo polugodište u Srednjoj školi Bol. Učenici 3.C i

4.B razreda sudjelovali u nizu edukativnih radionica koje je organizirala Udruga Ambidekster u sklopu svog projekta "KIS - Kultura izgradnje sigurnosti i nenasilja među mladima".

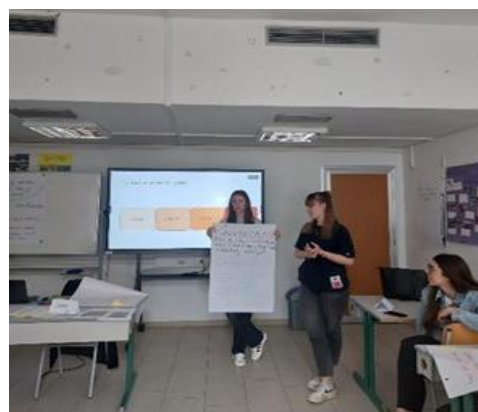
O PROJEKTU...

Ovaj projekt prvenstveno je usmjeren na smanjenje različitih oblika nasilja među mladima, posebno elektroničkog nasilja i nasilja u mladenačkim vezama, te na očuvanje mentalnog zdravlja i psihosocijalne dobrobiti. Kroz četiri tematske radionice, učenici su imali priliku produbiti svoje razumijevanje o pitanjima seksualnog i rodno uvjetovanog nasilja u partnerskim vezama, kontrole i nasilja putem interneta u partnerskim odnosima, različitih oblika elektroničkog nasilja te važnosti razmišljanja o vlastitim ljubavnim očekivanjima.

O RADIONICAMA...

Radionice je održala školska pedagoginja Jelena Grozdanić u sklopu satova razrednika. Kroz interaktivne metode, video prikaze, grupni rad i parlaonice, učenici su imali priliku dublje promisliti i otvoreno razgovarati o važnim temama. Dijelili su vlastita iskustva o partnerskim i prijateljskim odnosima, postavljali pitanja te iznosili svoja promišljanja o posljedicama neprihvatljivih i nasilničkih ponašanja na razvoj pojedinca.

JOŠ JEDAN PROJEKT...

Osim spomenutog projekta, u školi je započela provedba dvogodišnjeg projekta „Najjači stav“. Učenici 3.A i 3.B sudjelovali su na radionici o mentalnom zdravlju koju je održala psihologinja Ivana Buljan Babić. Kroz individualni i grupni rad učenici su imali priliku upoznati se s temeljnim pojmovima vezanim za mentalno zdravlje, naučiti što sve može biti rizik odnosno zaštita u razvoju problema te uvježbati neke od načina za lakše nošenje sa stresnim situacijama. Učenici će u sklopu projekta imati mentorske susrete s psihologinjom Udruge, napraviti istraživanje o emocionalnom stanju škole, a iduće školske godine sami će osmisлити akciju povodom Međunarodnog tjedna mentalnog zdravlja.

SURADNJA S UDRUGOM AMBIDEKSTER...

Ono što ove projekte čini posebnim jest aktivno uključivanje samih učenika kao korisnika obrazovnih aktivnosti. Ova inkluzivna praksa ne samo da osnažuje mlade da budu promicatelji nenasilja u svojoj zajednici, već štiti njihovo mentalno zdravlje te potiče osobni razvoj i osjećaj odgovornosti prema svojim vršnjacima.

Udruga Ambidekster dugogodišnji je partner Srednje škole Bol u različitim projektima koji promiču sigurnost, nenasilje i mentalno zdravlje među mladima. Kroz suradnju s ovakvim udrugama, Srednja škola Bol nastavlja svoju misiju osnaživanja mladih i stvaranja sigurnog i poticajnog okruženja za učenje i razvoj.

4.b

Iz školske kuhinje

Iz školske kuhinje

Ovih nekoliko prijedloga za kuhanje nudi vam 4.b razred. Oni su ih isprobali i bili više nego zadovoljni. Probajte i vi...

Kako je u kulinarskom svijetu sve zamjenjivo, tako umjesto prave pašticide predložimo da isprobate lažnu pašticaidu - bržu i jeftiniju varijantu ovog inače svečanog jela.

Falša pašticaida

1 kg teletine od buta
1 kg luka
5 češnja češnjaka
2 komada mrkve
15 dkg slanina
suhe šljive, grožđice
začini, ulje, vino te
koncentrat rajčice

Propirjajte luk, češnjak, mrkvu, slaninu na ulju, koncentrat rajčice i vino te dodajte isjeckano meso na kockice te pirjajte nekih dvadesetak minuta do pola sata. Po potrebi dolijevate temeljac, začinite i nastavite sa pirjanjem dok meso ne omekša te dočinite. Kada je meso omekšalo, a umak dovoljno i dobro začinjen ugastite vatru i stavite sa strane. Skuhajte njoke i dodajte u umak.

Krem juha od povrća

Luk, češnjak, ulje, povrće i začini

Poropirjajte luk, češnjak na ulju, dodajte povrće (povrće se dodaje postepeno ovisno o tvrdoći povrća), pirjajte nekih dvadesetak minuta. Dok pirjate začinite po želji. Dodajte temeljac ili ako nemate temeljac vodu. Kada je povrće propirjano i dovoljno začinjeno maknite sa vatre i izblendajte.

Iz školske kuhinje Iz školske kuhinje

Četvrtaši vam preporučuju i juhu od mišance (samoniklo jestivo bilje). Recept je preuzet i knjige „Divlji pijat“.

Juha od mišance

Žličnjaci

1 žlica maslinova ulja
1 jaje
2 velike žlice brašna
malo soli

Ostali sastojci

500g mišance
1,5 l vode
malo maslinova ulja
sol, papar

U zdjelicu se umuti jaje, doda maslinovo ulje, malo se posoli i, uz stalno miješanje, pomalo se dodaje brašno dok se ne dobije glatka, ali ne prerijetka smjesa. Žlicom se uzima pomalo smjese i stavlja se u uzavrelu vodu. Dok se žličnjaci kuhaju, u sjeckalici se usitni kratko kuhana mišanca (ako je bilje baš mlado, može biti i sirovo) uz dodatak malo maslinova ulja i vode.

Usitnjena mišanca ulije se u posudu s kuhanim žličnjacima i nakon minutu, dvije sklone se sa štednjaka. Nakon što se juha ulije u tanjur, može joj se dodati žlica kiselog vrhnja, još malo maslinova ulja, naribani sir (po mogućnost dimljeni), divlji vlasac, grubo tucani crni papar i suha ljuta papričica.

4.b

A note to my younger self

Dear little firecracker

I admire you. You had been fearless, righteous, outgoing, curious and often nosy. You have changed so much, and I wish you hadn't. You have always been perfect to me. Always happy, adventurous, extroverted, a little chatterbox. Don't worry about your mom, we will soon get a new, better one. That woman will always be there for you. She's a beautiful person, so kind and loving... like she is made for you, for your mischievous behavior. You will also get a wonderful brother and great sisters who you will learn to love like your own flesh and blood. There's also a guy with a thick mustache, I know he isn't the best version of himself, but try to be a little nicer to him for me. I know love feels like a foreign term, some faraway fantasy, and so does having a family. That will all change for the better. Your new family is like a little village, filled with love, joy, laughter and understanding. Please, don't be afraid to open up to them, they couldn't wait for you to become a part of their family. As for school and friends, everything turns out just fine despite the hardship. Our dream still stands strong, and I promise you I will not give up on it. Things will turn out just like you wish they would. I will try to become a voice for those who are unable to do it themselves, we will adopt those children one day just like we were, and you will build them that beautiful house in the countryside. Everything will turn out like you wished it would. I promise you that little me, one day you will look at your life, your accomplishments and you will be proud of us, of you and of me.

Sanda Šiljeg, 3.a razred

SCHULSYSTEM IN DEUTSCHLAND

KINDERGARTEN

Kinder werden sozialisiert und sie entwickeln motorische Fähigkeiten.
Der Besuch des Kindergartens ist nicht verpflichtend, aber er wird empfohlen.
Kinder sind in der Lage, mehrere Sprachen gleichzeitig zu lernen.

GRUNDSCHULE

Sie dauert in der Regel 4 Jahre, außer in Berlin und Brandenburg, wo sie 6 Jahre dauert.
Zu den Fächern gehören Deutsch, Englisch, Mathematik, Musik, Kunst, Sport und Sachkunde (Naturwissenschaften).
Die Benotung beginnt in der ersten Klasse, die Noten reichen von 1 bis 6.

WEITERFÜHRENDE SCHULE

Sie beginnt in der 5. Klasse (in der 7. Klasse für Berlin und Brandenburg).
Es gibt 4 Arten weiterführender Schulen: Hauptschule, Realschule, Gesamtschule und Gymnasium.
Empfehlungen für die Wahl einer weiterführenden Schule werden auf der Grundlage der Noten und des Charakters des Kindes ausgesprochen.

HAUPTSCHULE

Sie dauert vom 5. bis 9./10. Klasse.
Sie vermittelt Allgemeinbildung mit Schwerpunkt auf praktischen Fertigkeiten.
Nach dem Abschluss können sich die Schüler an einer Berufsfachschule anmelden.

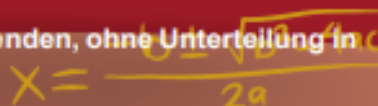
REALSCHULE

Sie dauert von der 5. bis zur 10. Klasse.
Sie verbindet theoretische und praktische Ausbildung.
Nach dem Abschluss können die Schüler eine Berufsschule oder ein Gymnasium besuchen.

GESAMTSCHULE

Sie dauert vom 5. bis 12./13. Klasse.
Sie bietet Allgemeinbildung für alle Studierenden, ohne Unterteilung in akademische und praktische Richtungen.

GYMNASIUM

Es dauert vom 5. bis 12./13. Klasse.
Es bietet den höchsten akademischen Standard.
Nach dem Abschluss erhalten sie das Abitur und können sich damit an einer Universität oder Hochschule einschreiben.

Festa della mamma

Adoro la mia mamma perché:

“Lei è paziente, gentile e sempre qui per me. Ho bisogno di lei. Ama me e mio fratello allo stesso modo, almeno lei lo dice. È intelligente e fa un duro lavoro, ma sorride sempre.” (Marino Čović, 2.A)

“È paziente, gentile e intelligente. Lei lavora molto e per questo non è tanto presente a casa. Lei mi aiuta con la scuola, cuciniamo insieme, guardiamo le serie, andiamo insieme al negozio e beviamo il caffè. Prende sempre cura di me e di mia sorella.” (Eva Jakšić, 2.A)

“È la mia persona preferita. Mia madre è gentile e sorride sempre. Ha i capelli castani e gli occhi verdi. Ha un buon senso dell'umorismo. Prende cura di tutti noi in casa e cucina cibi deliziosi”. (Darko Arković, 2.A)

“Lei è il mio più grande sostegno. È sempre lì per me e mi aiuta quando ho bisogno di lei. Mia madre è molto simpatica e bella. Lavora molto. Quando ha momenti difficili, sorride nonostante tutto”. (Franko Fabijanović, 2.A)

C'è solo un bel bambino al mondo ed ogni madre lo possiede.
(PROVERBIO CINESE)

Ljudi nestaju – djela ostaju

Normalno je da svakog čovjeka straši smrt. Ona nas ograničava, a i ne znamo postoji li nešto poslije nje. Kada je čovjek mrtav, ne može više biti dio svijeta. No, je li to točno?

Možda nije fizički prisutan, ali je u mislima i umu drugog čovjeka prisutan. Tijelo se raspada, ali djela ne. Uzmimo na primjer velikog hrvatskog pjesnika Olivera Dragojevića. Kada ga slušamo kako pjeva imamo osjećaj da još živi i instiktivno pomislimo da nije mrtav. I to nije krivo razmišljanje, on je fizički mrtav, ali još uvijek živi u svojim pjesmama. Tako isto i književnici ostaju živi u svojim napisanim riječima.

A što je sa mnom? Ja nisam poznata osoba koju će ljudi pamtiti? Svaki čovjek će ostati u sjećanju svoga bližnjega po svojim djelima, bila ona loša ili dobra. Ali i oni će umrijeti, u tom trenutku zajedno s nama. Tada ostajemo zapisani samo na grobnom spomeniku koji se tijekom vremena neće moći ni pročitati. Možemo reći da od tog trenutka zaista postajemo mrtvi. Moje se ime više neće izgovarati, bit ću zaboravljen i sve što sam napravio tijekom svojeg života, svako moje dobro djelo bit će nebitno... Ali, to nije istina... Našim dobrim djelima mijenjamo svijet oko nas. Ako dajemo dobar primjer, djelujemo na drage ljude koji će nastaviti širiti naše primjere.

Tako, ne znajući, i dalje djelujemo na svijet. Ljudi čine svijet, a ljudi čine djela, zato možemo reći da naša djela čine svijet, a djela ne umiru.

Dominik Pivčević, 1.a

Ljudi nestaju - djela ostaju

Drugi ljudi mi uvijek govore o tome kako njihovi djedovi i bake imaju velike maslinike ili vinograde. Ja nisam imao priliku da upoznam svoje djedove. Sve što o njima znam su samo smiješne priče iz kojih rijetko kada mogu izvući životnu pouku. Sve što su moji djedovi ostavili jesu poneke kuće i stanove, te također ponešto novca.

Sa druge strane moju nonu, koja živi u Bolu, gledam kao da mi je druga majka. Ona je uvijek bila dobra i poštena žena. Oduvijek je voljela pomagati drugima. Doživjela je puno situacija gdje su čak i oni ljudi koji su joj bliski bili nepošteni prema njoj. Sada je okružena ljudima koji je uistinu vole. Ona nikada nije imala mnogo novaca da kupuje skupe stvari. Uvijek je živjela skromno. Možda nije financijski bogata, ali je veoma bogata u duši. Zbog toga je ljudi vole.

Svi ljudi žele ostaviti nešto iza sebe kako bi ostali zapamćeni. Moja nona nema apartmane ili vinograde i maslinike. Ljudi umiru dva puta. Prvi put umiru tijelom, a drugi put umiru duhom kada ih se više nitko ne sjeća. Nečiji trag ne ostaje preko materijalnih stvari, već ga ostavlju svojim djelima. Kako bismo ostali zapamćeni ne trebamo nužno napraviti neko veliko otkriće. Sve što treba je biti dobar i pošten čovjek i to je sasvim dovoljno.

David Pivčević, 1.a

Iz školskih zadaćnica Iz školskih zadaćnica

Moja najdraža knjiga

Knjige trilogije „Labirint“ su jedne od prvih knjiga zbog kojih sam zavoljela čitati. Do tada mi ni jedna lektira, koju sam morala pročitati, nije ostala u mislima nakon što bih je pročitala. Iako mi se James Dashner ne sviđa kao osoba, sviđa mi se kao autor moje najdraže knjige.

Prvu knjigu sam pročitala i na hrvatskom i na engleskom jeziku. Druge dvije, i sve ostale koje prethode ovoj trilogiji, pročitala sam na engleskom. Prva knjiga mi je najdraža. Glavni lik, tinejdžer Thomas, budi se u metalnom dizalu koje se sve više kreće prema gore. Thomas nema nikakvog sjećanja o svom životu, ne sjeća se ni obitelji, ni kako je tu dospio... Zna samo svoje ime.

Nakon nekog vremena se dizalo napokon zaustavlja i njegov krov se otvara. Iznad Thomasa se nalazi dvadesetak dječaka njegovih godina, nema odraslih, nema djevojaka. Pomažu mu izaći iz kutije, ali on sav zbunjen i preplašen bježi od njih. Na njegovu nesreću, nema gdje pobjeći. Thomas i dječaci se nalaze u „Poljani“ koja je okružena s četiri ogromna zida sa svake strane. Zidovi imaju otvore koji se zatvaraju svake noći. „Poljana“ je okružena labirintom koji dječaci pokušavaju riješiti, ali se labirint svake noći mijenja i pun je čudnih stvorenja koje dječaci zovu „grieverima“. Tri dana nakon Thomasa pojavljuje se prva djevojka Teresa. Thomas pokušava riješiti labirint i razvija telepatiju s Teresom. Nakon što dječaci pobjegnu iz labirinta, saznaju da je njihova grupa jedna od varijabilnih u eksperimentu za lijek koji je potreban čovječanstvu. I tu njihova testiranja prestaju.

Ovu bih knjigu preporučila svima koji vole znanstvenu fantastiku, posebno onima koji vole distopijske romane kao i ja. Preporučila bih je i onima koji se vole zadubiti u knjigu i u svojoj glavi graditi nestvaran svijet i zbliziti se s likovima koji su u stalnoj opasnosti.

Rita Štambuk, 1.a

Moja najdraža knjiga

„Igre gladi“ Suzanne Collins je moja najdraža knjiga. Evo i zašto.

Radnja se odvija u budućnosti nakon propasti Sjedinjenih Američkih Država. Nastaje velika glad među stanovništvom te se formira dvanaest okruga i središte se naziva Kapitol. Svake se godine održavaju „igre gladi“ u kojima se iz svakog okruga bira jedan mladić i jedna djevojka.

Dvadesetčetvero odabranih se u određenoj areni bori za život. Onaj jedini koji ostane živ, tj. koji pobijedi pomogne svom okrugu jer Kapitol tom okrugu donosi hranu tijekom cijele godine. Arena može biti šuma, pustinja, livada... ono što Kapitol odabere. Iz dvanaestog okruga su izabrani Katniss Everdeen i Peeta Melark. Katniss je bila sretna, za razliku od drugih da su je odabrali jer je htjela pomoći svojoj majci i sestri da ne umru od gladi, a uz to je bila jako vješta s lukom i strijelom. Kad su započele igre, ona je odmah zgrabila ruksak s lukom i strijelom i pobjegla u šumu dok se Peeta udružio s nekoliko ostalih izabranika. Proteklo je par dana i još

Iz školskih zadaćnica Iz školskih zadaćnica

su oboje bili živi, no kasnije je Peeta ranio drugi odabranik te dok mu je Katniss pomagala, oboje su shvatili da su zaljubljeni jedno u drugo. Na samom kraju igara su ostali njih dvoje i predsjednik Kapitola nije htio proglasiti kraj dok netko od njih ne pogine. Zato su oboje odlučili pojesti otrovne bobice da nema pobjednika. No, u tom trenutku je proglašen kraj jer igre ne mogu ne imati pobjednika. U knjizi je ovo bio najvažniji primjer empatije među ljudima jer su se njih dvoje na početku mrzili, ali se nisu htjeli boriti jer su gajili osjećaje jedan prema drugomu iako ih nisu htjeli pokazati. Oni ostaju neko vrijeme u Kapitolu i uživaju popularnost, no nakon toga se vraćaju u svoj okrug gdje ih dočekaju kao istinske pobjednike.

Ova knjiga je bila najbolja koju sam pročitala jer je najzanimljivija po događajima, jer je sve detaljno objašnjeno i jer se radnja nastavlja u drugoj knjizi. Pokazuje kako izgleda istinsko prijateljstvo i ljubav usprkos svemu, ali s druge strane i kako ljudi mogu biti oholi i zli jer su bogataši iz Kapitola natjerali sve okruge da se moraju boriti za preživjeti dok oni imaju svega na pretek.

Osim što je knjiga napeta, želi nam poslati poruku što bi se moglo dogoditi u budućnosti ako ne budemo marili za našu Zemlju. Knjiga me potakla da počnem drugačije razmišljati i cijeniti ono što imamo.

Josipa Stančić, 1.a

Gutenbergova Biblija – 1. tiskana knjiga 1450. godine

Iz školskih zadaćnica Iz školskih zadaćnica

Budi promjena koju želiš vidjeti u svijetu

Mnoge stvari, velike i male, svakodnevno se događaju unutar i van naših života. Na neke stvari ne možemo utjecati, dok na puno njih možemo. Nažalost, većina ljudi unutar društava i svoga doma raspravlja o problemima, ali ne poduzima nikakve korake ka njihovom rješavanju.

Smatram da su neki ljudi sposobni i hrabri da se otisnu u te visine te podnose molbe, žalbe i donose odluke o promjenama u državi, a neki nisu. Ako doma pričamo o nepravdi stranke koja je na vlasti, a onda izađemo na izbore i glasamo za njih, onda nismo napravili korak ka našoj percepciji boljeg života. Čak i da stranka za koju glasamo ne pobijedi, naš glas se broji, pa makar bio samo jedan. Bitno je da smo poduzeli nešto što bi moglo potaknuti druge istomišljenike da učine isto.

Ipak, ne odnose se sve promjene i problemi na politiku. Našem društvu i mentalitetu valjalo bi promjena. Načini kojima možemo djelovati su mnogobrojni u današnje vrijeme: socijalne mreže, novine, televizija, itd. To su načini prijenosa informacije, informacije koja može biti istina ili laž. Danas se sve informacije, propaganda te promidžbeni materijal prenosi putem društvenih mreža. Ako smo dovoljno samouvjereni i osjećamo da želimo iznijeti svoje mišljenje ili pokrenuti projekt, uvijek možemo to napraviti preko neke od mreža i dati svima pristup tome. Tako možemo navesti ljude na formiranje grupa zbog zajedničkog rada, interesa, zadovoljstva te komunikacije i sličnih razloga. Tako potječemo ljude na druženje, razgovor i stvaranje novih poznanstava.

S jedne strane, trebali bismo utjecati i poboljšati svijet u kojem živimo. S druge strane, u nama mora postojati potreba za promjenom nas samih. Trebamo željeti uspjeh, imati cilj, ambicije te koncentraciju i odlučnost. Jedino nas to može dovesti do cilja. Potrebno je raditi na sebi, uzdizati se do pozicije na kojoj želimo biti te ne odustajati. U svijetu postoje lovci i plijen. Najlakše je biti plijen, biti gažen i ponižavan, šutjeti i trpjeti sve nelagode koje donosi život i ljudi u njemu, tugovati i misliti na prošlost te raditi ono što nam je naređeno. Ali, možemo biti lovci koji se bore za sebe, govore i oglašavaju se kada nešto nije u redu ili je protiv pravila. Lovce nije strah riskirati ako će to donijeti dobro njima i drugima.

Svijet je veoma okrutan, on je poput džungle. Džungle kroz koju se možeš probiti pomoću mača ili golim rukama da bi pobjegao od neprijatelja i našao vrelo, ili možeš odustati i biti pojeden. Trebamo se boriti i biti promjena koju želimo vidjeti u svijetu, naravno ako smo spremni na to.

Promjena ponekad ne dolazi sama. Ponekad mi moramo pokazati inicijativu, volju, želju, pa čak i reagirati da bi došlo do nje. Moramo biti ona osoba koja će upaliti svjetlo te biti pahulja koja uzrokuje lavinu. Ljudi koji imaju potporu i povjerenje grupe će lakše istupiti i govoriti o problemu od onoga tko puno priča, a malo radi.

Ena Zejnilhodžić, 3.b

Poezija

Bršjon

Kad duojde primalice
Balkuon je stori okičen
Ukrosi ga jedon
Veli gusti bršjon

O bršjonu nikor ne brine
Jer je sin odovna puorti
Duokle som ne uține
Kuća se sa njin bori

Dokle bršjon ne sakrije
Storu kuću na Rogoju
Dokle dicu ne ubije
Tuga na tujen poju
Dokle ga ne obrije
Kome zasmeto za ogradu svoju

Zoran Vrandečić, 2.b

Nadam se da si tamo

Nadam se da si tamo
Tamo negdje
Skriven u gustim oblacima
Promatraš svaki moj potez
Tu si pored mene
I gledaš kako suze lijem
I voliš me kad s puta skrenem
Ponosno govoriš: „Ono je moje dijete,
Moje malo remek djelo,
Moja kćerka budućnosti divne.“
Bodriš me i navijaš za mene
Sa milijun anđela čuvara pored sebe
Nadam se da si tamo, tamo negdje
Kad si bio tu
Tvoja sigurnost bila mi je sve
Bio si mi spas
Bio si tu kad sam plakala jer sam sa bojala
Svijih malih demona
Bio si tu kada sam po prvi put prihodala

Bio si tu i zaplakao na moje prve riječi
Nadam se da si tamo
Tamo negdje
Kada si gubio ljude koje si najviše volio,
Ja sam bila uz tebe
Kada si odselio i uzeo mene, da sam bila
uz tebe
Iz tih sjećanja snagu crpim
Da u surovom svijetu sebe branit mogu
A sada postupcima tvojim branim sebe,
Pa naučio si me da sebi prva moram biti
I kako uistinu istinski voljeti
Znam da si tamo, tamo negdje

Lorena Đana, 2.c

(Pjesma je osvojila 2. mjesto na Domijadi.)

Poezija

More

Sa balkona moga stana
Gledam more kako spava.

Čekaj more, sad ću doći,
Ne mogu bez tvoje moći.

Bijeli galeb nebom leti
I na tvoja krila sleti.

Tu posebnu ljubav prema tebi,
Nitko je zamijenio ne bi.

Uronit ću u tvoju dušu,
Zabranit vjetrovima da pušu.

Galeb leti nad tobom
I s krilima kaže zbogom.

Moja krila tvoja se lepeza
Ja se za te dižem do nebesa.

Za tebe sve bih dala,
Zato ti more hvala.

Lea Marinelić, 1.b

Mala, mater i krema

Mater je pinku zaspala,
ubila je oko,
a meni – čudo, u boravku sve
prazno i široko.

Uzela sam masnu kremu,
namistila bebu,
ha, i ja san tila pinku
vonjat po parfemu.

Dok je mater kunjala,
ufatila sam se posla,
sve san inkartala,
kreme ni bilo dosta.

I kauč i stol,
i tapet i tleh,

sva vrota do banja,
sve san navonjala.

Sve se bililo od kreme
i ja sama od glave do pete.

Kad se mater prenula,
tlak joj je skoči,
Ja se jadna podušila,
da njon ne izađen na oči.

Tara Marjanović, 1.a

Zeleni svjetionik

U sjenama koje baca smaragdna svjetlost,
mladić čeka, srce mu leti.
Uz svjetionik sa svojom zelenom krunom,
sjedi sam srušene nade.

More šapuće tajne, priče neispričane,
dok se valovi čežnje počinju razvijati.
Njegov pogled, svjetionik u magli,
žudi za brodom koji mu nedostaje.

Ali tišina odjekuje, nema broda na vidiku,
samo ples valova u blijedom svjetlu.
Smijeh njegovih roditelja, daleka pjesma,
izgubljen usred voda, gdje snovi pripadaju.

Ipak, on se još uvijek zadržava uz obalu,
silueta naspram huka mora.
Za nadu, poput odsjaja svjetionika,
traje vječno u carstvu sna.

Marjan Brešković, 4.b

4.a Opća gimnazija - razrednik prof. Leo Vrandečić

Ive Bauk, Josip Glasinović, Lukas Ilić, Katarina Karninčić, Liora Marinković, Iva Marjanović, Julija Martinić, Lucija Martinić, Franka Mihalić, Ela Pavišić (stjecajem okolnosti nije na slici), Ivo Petrić, Toni Radić, Leona Stančić, Hana Šesnić i Natalija Tomaš

4. b Hotelijsko turistički komercijalist - razrednica prof. Vesna Kovačević

Mila Borojević, Marijan Brešković, Gloria Burić, Lucijan Eterović, Ilir Jahaj, Angela Kaštelan, Nikol Klinčić, Dorian Kusanović, Antonia Martinić, Petra Škaričić, Laura Šoštarić, Mladen Tomaš, Matea Vuković i Nikol Vuković

3. c Kuhari - razrednica prof. Maja Matulić

**Josip Balog, Marko Benjak, Marko Braškić, Jere Glavan, Nino Lušić,
Josip Martinić, Samanta Moric, Nikol Radić i Ljubica Štefulinec**

Profesori Srednje škole Bol u škol. godini 2023./2024.

Ljubica Kusanović
Ana Ursić
Rovena Trivanović
Ada Seferagić
Petra Kokeza
Antonela Bošković
Boško Botica
Linda Juras
Sani Bodlović
Ines Kraljević
Karmen Jakšić
Marijana Marić
Frančeska Mladinić
Ivana Radolfi
Vesna Kovačević
Stjepana Fistanić / Marko Vučemilo
Nikola Matulić
Maja Matulić
Leo Vrandečić
Brigita Bačić
Mirela Marušić
Matea Pisac
Matea Kolak / Lorena Lalić

Ivana Ribičić
Ivanka Škember
Diana Čatipović
Olga Vladilo
Irene Filipec Ursić
Ivana Klarić
Mladen Matijašević
Jelena Grozdanić, pedagoginja
Deni Bjelobradić, odgajatelj

Lucija Brešković Carević, ravnateljica

Tonijela Vranjičić, tajnica
Vinka Arbunić, računovođa
Ivan Kačić Barišić, knjižničar
Leo Lalić, domar
Karmen Marinković, spremačica
Šemsa Štambuk, spremačica
Nino Nižetić, kuhar
Marko Ujčić, kuhar
Clea Denich, noćni pazitelj

Od kolijevke pa do groba najljepše je đačko doba

«Lagodnost, opuštenost, pa i zabava, spava svoj duboki san u samoj riječi **škola**. Naime, grč. **skhole** prvotno je značilo **slobodno vrijeme, odmor, rasonodu**, a potom sve **ono što se radi u slobodnom vremenu**. Kako su stari Grci, a potom i Rimljani, smatrali da je slobodno vrijeme **bez učenja razgovora i rasprave** izgubljeno utaman, to su takvi sadržaji sve više poprimali obvezujući karakter kad bi se više mudrih glava našlo na okupu. U takvim razgovorima brusilo se mišljenje i izražavanje, pa su te rasprave počeli pratiti i mlađi da što god nauče od starijih. I tako se znanje (i poticaj da se ono stekne) prenosilo s koljena na koljeno. Kad je broj takvih slušača narastao, osnovna znanja i vještine počeli su se sustavno i planski prenositi na mlađe i tako je nastala ustanova kroz koju smo svi (više ili manje) prošli.»

(Moja draga škola, Nives Opačić)